

Sygn. akt VIII U 83/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2015 r. w Gliwicach

sprawy K. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 5 grudnia 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu K. L. prawo do emerytury począwszy od 1 listopada 2014r.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 83/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 grudnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. L. prawa do emerytury w niższym wieku

w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2015r. poz. 748) w związku

z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, a jedynie 13 lat i 2 miesiące takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony, po ostatecznym sprecyzowaniu

w toku procesu, domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami pracy

w warunkach szczególnych, zaświadczeniami i zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w całym okresie wskazanym przez jego pracodawcę, tj. Hutę (...) S.A. w Z., w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Z ostrożności podniósł również, że także od 1 czerwca

1996r., po przejściu go przez nowego pracodawcę wykonywał taki sam rodzaj prac, jak zaliczone mu przez ZUS, do pracy w warunkach szczególnych w latach 1983 – 1996.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu okresu zatrudnienia

w Hucie (...) od 15 lipca 1970r. do 31 marca 1983r. w charakterze pomocnika murarza, murarza i murarza budowlanego, ponieważ z przedłożonego przez ubezpieczonego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych wynika, że w tym czasie wykonywał inne prace, niż te które wymieniono pod wskazaną przez pracodawcę pozycją,

w wykazie prac w warunkach szczególnych. Dodatkowo ZUS zaznaczył, że stanowisko które zajmował odwołujący i prace które wykonywał, nie zostały wymienione w dziale III wykazu A, tj. w dziale dotyczącym prac w hutnictwie. W tym zakresie organ rentowy powołał się również na orzecznictwo Sądu Najwyższego, mające przemawiać za słusnością jego stanowiska.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony K. L., urodzony (...) w dniu 26 listopada 2014r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym że w ocenie ZUS nie udowodnił 15 lat okresów pracy w warunkach wymienionej w wykazie A, a jedynie 13 lat i 2 miesiące takiej pracy.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

W toku procesu Sąd ustalił, że organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Hucie (...) S.A. w Z. od

15 lipca 1970r. do 31 marca 1983r. na stanowisku pomocnika murarza, murarza i murarza budowlanego, bowiem wystawione za ten okres świadectwo wykonywania pracy

w warunkach szczególnych wskazuje inny rodzaj prac, niż wykonywane na zajmowanym w tym czasie przez odwołującego stanowisku. Równocześnie organ rentowy zaliczył odwołującemu do takiego charakteru, jego pracę u tego pracodawcy w okresie od 1 kwietnia 1983r. do 31 marca 1993r. i od 1 lipca 1993r. do 31 maja 1996r. na stanowisku blacharza – dekarza.

Na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych u tego pracodawcy, odwołujący przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia

15 czerwca 2012r. (k.12 a.o.r.), gdzie w potwierdzono, że w okresie od 15 lipca 1970r. do

31 marca 1983r. K. L. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku robotnika budowlanego (murarza) wykonując prace dekarzkie, wymienione

w dziale V, pod poz. 9, pkt 3 wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Z kolei w dalszej części tego świadectwa pracodawca potwierdził, że w okresie od 1 kwietnia 1983r. do

31 marca 1993r. i od 1 lipca 1993r. do 31 maja 1996r. ubezpieczony wykonywał takie same prace na stanowisku blacharza – dekarza. Z kolei w okresie od 1 kwietnia 1993r. do

30 czerwca 1993r. odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w wykazie A, dział III, poz. 21, pkt 15, na stanowisku przerabiacza mas formierskich.

W toku procesu Sąd ustalił, dział remontowo – budowlany Huty (...) S.A. w Z., w którym wykonywał pracę ubezpieczony został przejęty od 1 czerwca 1996r. przez Przedsiębiorstwo Budowlano – Handlowe (...) Sp. z o.o. W spornym okresie Huta (...) zajmowała się produkcją i przetwórstwem, między innymi żeliwa. W spornym okresie Huta (...) posiadała 4 odlewnie żeliwa, zaś każda z nich była wyposażona w 2 piece odlewnicze. Do każdego pieca odlewniczego były przypisane 2 suszarnie, w których suszono formy odlewnicze. Zarówno piece odlewnicze, jak i suszarnie były zbudowane z cegły szamotowej, łączonej spoiną ze specjalną glinką. Warunki pracy tych urządzeń powodowały, że piec odlewniczy musiał być remontowany średnio co 1 lub 2 miesiące, a w razie wystąpienie awarii również i częściej. Podobna sytuacja odnosiła się do suszarni, z tym, że one rzadziej niż piece podlegały remontom. Remont takiego pieca, bądź suszarni polegał na jego ręcznym wyburzeniu, uprzątnięciu gruzu i ponownym wymurowaniu. Prace te były wykonywane na nieczynnych urządzeniach, jednak przed ich całkowitym ostygnięciem. Dodatkowo wszystkie wymienione urządzenia znajdowały się na hali w bezpośrednim sąsiedztwie, zatem w trakcie remontu jednego urządzenia, pozostałe nadal pracowały. Tego typu pracami zajmowały się brygady budowlane, składające się z murarzy i ich pomocników.

Nadto w toku procesu Sąd w oparciu o zeznania świadków i przesłuchanie ubezpieczonego ustalił, że w spornym okresie odwołujący był członkiem takiej brygady wraz z którą przez pełne dniówki robocze zajmował się wyłącznie generalnymi remontami pieców odlewniczych i suszarni. W szczególności ręcznie, za pomocą młotka, wyburzał starą konstrukcję pieca, bądź suszarni, następnie wywoził gruz i ostatecznie murował konstrukcję pieca, lub suszarni. Bywało również i tak, że sporadycznie odwołujący wraz z brygadą nie miał do wykonania żadnych prac związanych z remontami pieców bądź suszarni. W takim wypadku zajmował się remontem uszkodzonej posadzki, na hali odlewni, na której w dalszym ciągu pracowały piece odlewnicze. Przy remontach pieców i suszarni odwołujący pracował przez pełne dniówki robocze, a nawet po 12 godzin na dobę. W tym czasie nie był kierowany do innych prac zwłaszcza poza halę odlewni. Wprawdzie niektóre ekipy remontowo- budowlane były kierowane do prac przy drobnych naprawach biurowca, lub domu wczasowego, jednak były to kilkudniowe prace w ciągu całego roku. Nadto w większym stopniu kierowano tam specjalistów: hydraulików, kafelkarzy, elektryków, natomiast murarzy i pomocników bardzo sporadycznie. Odwołujący do takich prac nie był kierowany.

Warunkami szkodliwymi w miejscu pracy odwołującego były: wysoka temperatura, hałas i zapylenie pochodzące zarówno od pracujących pieców i suszarni, jaki od wyburzanych urządzeń.

Dodatkowo Sąd ustalił, że od 1 kwietnia 1983r. do 31 marca 1993r. i od 1 lipca 1993r. do 31 maja 1996r. ubezpieczony w Hucie (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się pracami dekarско – blacharskimi i okresy te zostały mu przez ZUS zaliczonego do pracy w warunkach szczególnych. Również po zmianie pracodawcy, tj. od 1 czerwca 1996r. charakter jego pracy nie uległ zmianie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: L. G. i S. K. (zapis rozprawy z dnia 12 czerwca 2015r. minuty od 4.22 i nast.), wyjaśnień ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 12 czerwca 2015r. minuty od 34.56 i nast.), oraz akt osobowych ubezpieczonego dołączonych do akt sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że świadkowie precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego, a ponadto byli współpracownikami odwołującego i pracowali w spornym okresie w jednej brygadzie, nadto świadek S. K. był bezpośrednim przełożonym odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, K. L. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r. poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony K. L. przez okres co najmniej 15 lat pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień

31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu

31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 10 i 11 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prace murarskie przy naprawie na gorąco pieców przemysłowych, sklepień paleniskowych w parowozach i żeliwiaków oraz prace w suszarniach z zastosowaniem podgrzewania, jeżeli temperatura powietrza w tych suszarniach przekracza 35°C, są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do niższego wieku emerytalnego. Również takimi pracami są prace związane z bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie- wykaz A, dział XIV, poz. 25.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony K. L. spełnia wszystkie przesłanki określone w ww. przepisach pozwalające na przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem bez wątplenia co najmniej przez okres 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach – pozostałe warunki wynikające z treści art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 748) są niesporne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie charakteru pracy ubezpieczonego w wyżej wymienionym spornym okresie, za który to okres zostały mu wydane świadectwo pracy w szczególnych warunkach, kwestionowane przez organ rentowy.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tego okresu pracy, argumentując że w świadectwie pracy w szczególnych warunkach zostało, za sporny okres, wpisane stanowisko inne niż to, na którym są wykonywane prace opisane w tym świadectwie.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi ” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia.

Z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania wynika jednoznacznie, że ubezpieczony w całym spornym okresie, bez względu na nazwę stanowiska pracy, faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace murarskie przy naprawie na gorąco pieców przemysłowych, jak również prace w suszarniach z zastosowaniem podgrzewania, jeżeli temperatura powietrza w tych suszarniach przekracza 35°C, a także prace związane z bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, tj. na wydziale odlewni. Wszystkie wymienione rodzaje prac zostały wymienione w wykazie prac w warunkach szczególnych, uprawniających do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

W związku z powyższym, uznając że ubezpieczony z dniem złożenia wniosku emerytalnego legitymuje się wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach oraz spełnia przesłankę posiadania 25 – letniego ogólnego stażu pracy, Sąd stwierdził, że jego odwołanie jest uzasadnione.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 listopada 2014r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

SSO Patrycja Bogacińska-Piątek